

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Quomodo igne literæ visibiles fiant. Cap. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

debitur, nisi vbi alumen delineatum fuerit: vnde literæ adeo conspicuæ fiunt, vt optimè legi possint, nam vbi alumen, chalcantum, aut omnia adstringentia soluta fuerint, tardius aquam admittunt. Sic

Litera lactea fiunt aquis.

Lithargyrum primo teritur, & in fictile aquam continens cum aceto conijcies, decoquitur, & decoctum per colum trajcitur, & seruato, inde limonis succo, citriferi generis, literas exarato, iam sicciscentibus abduntur. Si seruato liquore immerferis, lacteas, & conspicuas videbis. Si mulieris vbera, vel manus ea madeant, & prædicto liquore sparseris, lacte resudabunt: vtitor, si inops aliquando eorum fueris. Si vis

Lapis aceto mersus literas demonstrat.

Hirci adipe supra lapidem literas exarabis, resiccatae inconspicuæ prorsus. Si lapis aceto demergatur, prodeunt illico, & foris quasi superextantes eminebunt. Si autem absoluta aqua scribendo literas nigrescere iubes, vt gauuius, expeditiusq; itineribus accingaris. Gallas & chalcantum subtiliter pinfito, inde puluerem chartæ inspergito, panno fricato, recteque expolito. Vt sit chartæ concolor, & pertinacius inhæreat, contundito iuniperi gummi, quod scriptoribus vernigo dicitur, addaturque reliquis, quum vsu venerit, aqua, vel saliuua scribito, & nigrescunt, ijsq; simillimæ eueniunt technæ, quas perlongum esset narrare.

Quomodo igne litera visibiles fiant. CAP. II.

DICEMVS modos, quibus literæ non nisi igne visibiles fiunt, vel non nisi lumine interposito, aut combustæ legi possint. At reddere

Literas igne visibiles,

Sic possumus, & literas in carminum intercapedinibus, & syllabarum coagmētis & distantijs protrahere. Contineat epistola inane quippiam, vt in condi è putent positas literas, & si intercepta fuerit epistola, ægerrimè legatur. Si citrij, medici mali, cæpæ, aut omnium ferè acrimonia

monia illico detegitur. Sunt enim indigesti succi, quum ignis calore deteguntur, eos colores ostendunt, quos maturi ostensuri erant. Si acerba vva, quæ nigra futura erat, vel sorbo scripseris; quum igni admovebis, concoquuntur, eumq; colorem dabunt, quem suo tempore maturi in arbore laturi erant. Succus ceraſtorum si calamo adhibeatur viridi colore, si cyclamino, ruffo literas designabit, sic varij fructuum succi, varios quoq; igne colores iudicabunt. Hac ratione acceptis, remissisq; amatorijs tabellis puellæ amantes sæpe parentum custodiam frustrantur. Est & salis genus quod ammoniacum vocant, hoc contritum & aquæ immistum, literas quidem scribenti albas reddit, quæq; cum papyri colore vix internoſcantur, verum si admoveantur igni, nigræ apparent. Fiunt &

Litera, quæ non nisi combusta papyro legi possint.

Nam mistura alba erit, & nil videbitur, quum vero comburitur, combusta papyrus nigra erit, characteres vero albicabunt. Accipe acetum acerrimū, & oui albumen, in quibus dilue, & exagita hydrargyrum, eaq; miscellanea supra papyrum literas exara, igni comburatur papyrus, at literæ incombustæ remanebunt. Vel literæ gummi, vel quous salis genere, vel calce in papyro producantur, quæ quum per ignem apparere nequeant, combusta, denigrataq; statim papyro, characteres albicabunt. Verum si libuerit, conscribantur

Litera, quæ non nisi interposito igne videantur.

In hunc modum fiet. Cerussa, aliusve color albus tragaantha liquefacte, n̄ misceatur, ex eaq; mistione materia chartæ concolor parabitur, ut nil ab ea discernatur, vel cõijci possit, tunc oculo & lumini interiecta, syderis vel candelæ, vbi descriptæ fuerint literæ ocularibus radijs penetrari non sinunt, sic obscuriusculæ conspiciuntur. Fit enim ratione opticæ: nam ea pars ex materia densa dū opposita externo lumini impedit, quominus ulterius radi ad intuitum nostrum perveniant, & conspicuam nobis lineamentorum vmbra efficiant.